

Winterannuellen: voor de zomer weg!

Als er een seizoen is waarmee we rust associëren is het wel de winter. De natuur doet doods aan en lijkt te smachten naar het voorjaar. Toch is er een klein aantal plantesoorten dat het juist van de winter moet hebben. Ze zijn er dan ook naar vernoemd: de winterannuellen.

door DICK MELMAN

Velen zullen deze plantjes niet kennen. Dat is ook niet zo vreemd. Ze zijn erg klein en bovendien hebben ze vrijwel het veld geruimd als het buiten warm genoeg is om er op uit te trekken. Het gaat in de duinen om een tiental soorten w.o. Vroegeling, Kandelaartje, Ruw vergeet-mij-nietje, Kleverige Reigersbek, Kleine- en Zandhoornbloem, Veldereprijs, Paashaver, Zandraket en Zanddoddegras. Allemaal soorten die nauwelijks hoger worden dan één decimeter.

Wat zijn dat voor merkwaardige planten die het zonnigste gedeelte van het jaar als zaad aan zich voorbij laten trekken? Als we de plaatsen waar we deze soorten aantreffen nader bekijken, dan blijken ze

E. Wanders

Vroegeling

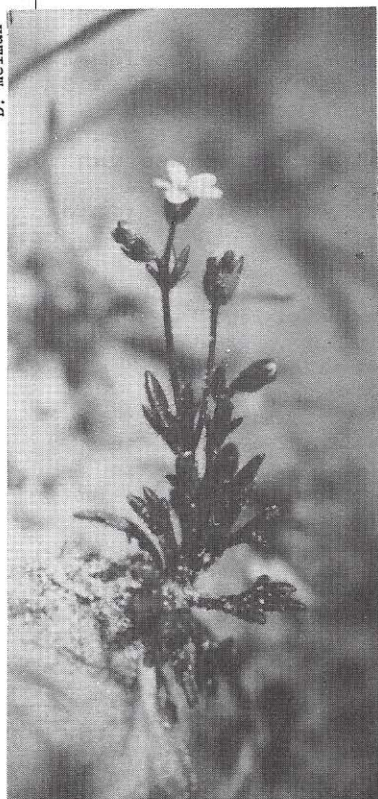
het toch niet zo gek bekeken te hebben. Ze komen het meest voor op zuidhellingen. Daar is de begroeiing vaak erg ijl met veel kaal zand. In de zomer kan de zon het zandoppervlak gemakkelijk tot 40 graden of hoger verhitten. Voor vrijwel alle planten is dat teveel van het goede. Soorten die dan nog bloeien kunnen het in zulke omstandigheden verder wel vergeten. De winterannuellen zijn dan echter al binnen.

NAJAARSKIEMERS

De zaden van deze planten kiemen veelal in het najaar of in de vroege winter. De koudste periode doorstaan ze als kiemplant. Zodra de zon in februari aan kracht wint en de temperatuur op de zuidhelling aangenaam wordt, hervatten ze hun groei. Dit gaat zo vlot dat ze eind februari al hun eerste bloemetjes kunnen openen, tenzij er sneeuw ligt. De bloemen zijn zo klein dat de verschillende onderdelen slechts met een krachtige loupe onderscheiden kunnen worden, dit tot wanhoop van beginnende floristen.

STILLE ZOMER

Ondanks hun geringe afmetingen verschaffen ze menig natuurliefhebber veel genoeg. Op speurtocht naar tekenen of de natuur al uit haar winterslaap ontwaakt, geven deze kleinodiën daarvoor de eerste aanwijzingen. De planten zelf maken dat ontwaken maar ternauwernood mee. Begin juni zijn hun zaden gerijpt en uitgestrooid en schrompelen ze zelf ineen. De plaats waar ze stonden geeft dan de aanblik van een kleine woestijn. In de vorm van zaden 'overzomer' de planten daar, in afwachting van de milde winter.

Kandelaartje

Zanddoddegras